

Kinologu tandēms Anastasija un Kane

Egita Terēze Jonāne

Ikdienā mēs kinologus ar četrkājainajiem kolēģiem suņiem satiekam reti, lai gan viņiem ir liels pienesums cilvēku un valsts drošībai, sevišķi Latvijas austrumu pierobežā, kur katru dienu jāaptur nelegālie migranti un nelegālo preču ieviešana. “Vietējā Latgales Avīze” sarunājas ar Valsts robežsardzes koledžas kinoloģi Anastasiju Balalaiku (*attēlā*) par kinologa aicinājumu un sadarbību ar četrkājaino kolēģi suņu puiku Kane.

Pastāstiet, kā kļuvāt par kinoloģi.

– Jau skolā iesaistījies jaunsargos, zināju, ka būšu robežsargs, jo man patika militārās profesijas. Pabeidzu Valsts robežsardzes koledžu, un Valsts robežsardzē esmu jau 12 gadus, no tiem četrus gadus strādāju par kinologu. Pirms četriem gadiem nolēmu, ka jāiet uz priekšu, tāpēc izvēlējos kinologa gaitas. Un no šī gada marta esmu Valsts robežsardzes koledžā.

Manuprāt, kinologs ir aicinājums strādāt tandēmā ar suni visas septiņas nedēļas dienas un divdesmit četras stundas diennaktī...

– ... jā, tā tas ir. Būt kinologam – tas nav darbs, tas patiešām ir aicinājums. Esmu tandēmā ar suni gan šeit, Valsts robežsardzes koledžā, gan mājās. Un ikdienā jāpakārto abu sadarbībai, lai tā būtu laba tagad, un tad, kad mēs dosimies uz robežu, kur strādāsim kopā.

Kā sauc šo skaistuli?

– Suni sauc Kane, dzimis zīmīgā datumā – 13. decembrī, Valsts robežsardzes atjaunošanas dienā. Pēc pases tas ir beļģu aitu šķirnes puika ar diezgan pagariem ciltsrakstiem. Viņa pilnais vārds ir Kane Wildheart Spiritus Silvae. Šobrīd Kanem ir pieci ar pusi mēneši (*saruna notika jūnijā – E.T.J.*)

Bet jums iedeva Kane kā «baltu lapu»... Kā dzimst abu tandēms?

– Kad saņemu suni, mums abiem ir apmācības, kas ilgst 11 mēnešus, un šajā laikā mēs mācāmies saprasties, ievērot dienas režīmu, kā staigāt ārā ar un bez pavadas utt. Jāsāk ar sadarbību, lai suns justos droši un gribētu nākt pie manis, lai viņam būtu vēlēšanās spēlēties. Tā veidojas savstarpēja uzticība, un tas ir kinologa un suņa apmācības pamatu pamats. Mēs apgūstam paklausības elementus un praktiskus vingrinājumus, tā ir bāze, lai suni varētu apmācīt jau kā konkrētu speciālistu. (*Kamēr sarunājamies, Anastasija ar suni caur rotaļu apgūst paklausības prasmes, kas stiprina kinologa un suņa sadarbību. – E.T.J.*)

Kāds ir suņa skološanas režīms?

– Lai gan kinologam un sunim šis ir ikdienas darbs, apmācības nenotiek visu dienu, jo suns ir dzīva būtne, viņam arī ir jāatpūšas. Turklāt sunim, tāpat kā cilvēkam, ir vajadzīgs laiks, lai saprastu, izanalizētu apgūtos vingrinājumus. Tāpēc jau kucēna vecumā suns tiek pieradināts pie voljēra, lai viņš tajā justos droši. Miers un atpūta – tās ir svarīgas pauzes starp vingrinājumiem. Apmācības mijas ar atpūtu, atpūta – ar apmācībām.

« Es un suns kārtosim arī eksāmenus. Pirmais pārbaudījums Kanem būs septiņos mēnešos, tur tiks vērtēta mūsu abu sadarbība, proti, kā mēs saprotamies viens ar otru, kā suns reaģē uz apkārtējiem cilvēkiem un svešām mantām. Nākamais eksāmens notiks 11 mēnešos, un tur komisija vērtēs Kane paklausības pamatus un meklēšanas prasmes telpās un apvidū un noteiks arī viņa specializāciju. Pēc tam mēs turpināsim apgūt zināšanas, vingrinājumus, kas ļaus viņam kļūt par labu speciālistu. Kad Kane kļūs 1,5 gadu vecs, mēs abi kārtosim specializācijas eksāmenu, pēc tā Kane varēs uzsākt dienestu Valsts robežsardzē.

Bet arī jums kā kinologam ir savas nodarbības. Kādas tās ir?

– Man patīk kinologa darbs, nepatīk stāvēt uz vietas, citādi var iestāties rutīna, un gan man, gan sunim var pazust motivācija strādāt. Kinologam ir liela emocionāla un fiziska slodze, tāpēc man ir jāattīstās un jāmācās. Man jābūt labam psihologam, tāpēc mācos kursus pazīt suņa uzvedību un raksturu, tāpat man jāprot pieņemt ātrus lēmumus, apmācot suni. Notiek apmācību analīze un vingrinājumu plānošana.

Kinologam ir jābūt labai fiziskajai formai, tāpēc es apmeklēju sporta zāli. Kad Kane paaugsties, mēs labprāt skriesim kopā stadionā vai mežā. Un tas ir labi arī mūsu kopīgajai sadarbībai. Dienesta sunim viss izdosies, ja viņš būs stiprs gan emocionāli, gan fiziski. Jau šobrīd mums ar Kani ir liels gandarījums par padarīto.

Ko Kane māca jums?

– Tā ir pacietība un vēlreiz pacietība, un šobrīd ar lieliem burtiem jāraksta vārds PACIETĪBA, jo Kane vēl ir kucēns. Kā balta lapa, un tā mums jāapraksta kopā. Kane māca arī atbildību, jo ne velti pieturamies pie teiciena – mēs esam atbildīgi par tiem, kurus pieradinām. Kane pagaidām aug fiziski (aug zobi un ķermenis, mainās spalva) un apgūst paklausības pamatus. Mana un suņa izaugsme nebeigsies nekad, tā ilgs visu mūžu.

UZZIŅAI

Kinologa profesijas apraksts

- veic dienesta suņu fizisku sagatavošanu, barošanu un kopšanu;
 - nodrošina dienesta suņa uzturēšanu savā dzīvesvietā;
 - veic dienesta suņu apmācību un ikdienas treniņus kondīcijas uzturēšanai;
 - kopā ar suni veic pēdu meklēšanu vai lietisko pierādījumu meklēšanu, vai pazudušu personu un likumpārkāpēju meklēšanu; vai sprāgstvielu, ieroču un munīcijas meklēšanu; vai narkotisko vielu meklēšanu; vai tabakas meklēšanu;
 - piedalās kinologu sacensībās;
 - kopā ar suni veic paraugdemonstrējumus (skolās, svētkos, pasākumos).
- (Avots – www.profesijupasaule.lv)

Jūs rotaļāties ar suni izmantojot bumbiņas...

– Sunim jābūt, ka viss labais, pozitīvais, arī komandas, nāk no manis. Uz tā balstās mūsu kopīgā apmācība. Bumbiņas motivē suni strādāt. Suns grib pildīt darba pienākumus, jo zina, ka saņems bumbiņu vai gardumu. Kinologs sunim ir arī kā rotaļu biedrs, vēlāk, dienestā, mēs abi būsīm komandas biedri. Tāpēc kinologam caur rotaļu jāprot motivēt suni pildīt komandas, tas ir, strādāt, jo

suns atrodas tādā pašā dienestā kā kinologs.

Suns kļūst vairāk nekā draugs, viņš ir arī darba kolēģis, jo kinologs un suns ļoti daudz laika pavadā dienestā, un viņš ir pilnvērtīgs ģimenes loceklis. Šobrīd mēs izkopjam mūsu abu sadarbību.

Jūs un suns esat kopā arī mājās. Vai arī tur turpināt apmācības?

– Turpinās rotaļāšanās. Protams, biežāk samīļoju viņu, un arī sunim ļauts mani sabučot, jo tas galvenais audzināšanas moments sunim kucēna vecumā ir, lai suns ir laimīgs. Manam sunim ir ļoti paveicies, jo viņam ir sava istaba, turklāt viņš var brīvi pārvietoties pa visu dzīvokli. Pie galda gan viņš neēd, jo cilvēka uzturs nav domāts sunim, Kanem ir savi suņa gardumi un našķi. Man jā rūpējas par suņa veselību, tas ir ļoti svarīgi, sevišķi dienesta sunim. Un sunim jāaudzina disciplīna, viņam tomēr jābūt paklausīgam, jāzina, ko drīkst darīt un ko nedrīkst.

Bet ja čības grauž...

– Kane čības negrauž, bet grib. (*Sirsnīgi smejas.*) Kane jau pamazām kļūst par labi audzinātu suni.

Jums ir ļoti laba sadarbība, var redzēt, ka suns «izkūst» jūsu klātbūtnē... Ar kādiem našķiem lutināt Kani?

– Našķus var piedāvāt, bet es cenšos Kani lutināt ar to pašu barību, ko viņš ēd ikdienā. Sunim nedrīkst dot našķus bieži, citādi viņš vēlāk negribēs strādāt. Mēs tomēr Kani apmācām par dienesta suni.

Lasu intervijās, ka kinologi suni, noslēdzoties viņa dienestam, paņem mājās pavisam. Vai Kanem būs tāds pats liktenis?

– Sunim dienests noslēdzas deviņu – vienpadsmit gadu vecumā (tas atkarīgs no suņa ģenētikas, darba slodzes), tātad mēs ar Kani piedzīvosim daudzus, daudzus prieka mirkļus. Un man nav šaubu, ka Kane paliks ar mani arī pēc dienesta.

« Ko savā darbā esat ieguvusi kā profesionālis?

– Ļoti vērtīga ir robežsarga pieredze. Robežsarga gaitas uzsāku Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldes Zilupes dzelzceļa robežkontroles punktā, vēlāk dienests turpinājās vairākos robežkontroles punktos tepat Latgalē, tāpat esmu arī dienējusi robežuzraudzības nodaļās. Robežsardze sniedz daudz izaugsmes iespēju, un man robežsarga pieredze palīdzēja izvēlēties to jomu, kas ir tikpat tuva sirdij – tās ir kinologa gaitas. Es uzskatu, ka gan robežsargs, gan kinologs – tās ir izaugsmes profesijas.

Ja jūs uzrunātu jauniešus, ko jūs uzsvērtu, stāstot par izaicinājumiem kinologa dienestā?

– Primārā ir fiziskā izturība. Ja gribas kļūt par kinologu, jābūt labai fiziskajai formai, turklāt šī fiziskā izturība jāuztur arī dienestā (apmeklējot treniņzāli, kārtojot normatīvus utt.). Ikdienā mums jāmēro kājām daudzi kilometri, tāpēc jāuztur laba fiziskā forma.

Tāpat kinologa darbā jātiek galā ar stresu, dažreiz ir situācijas, kurās vajag savākties emocionāli un pieņemt pareizo lēmumu. Un vēl viens galvenais mūsu profesijas stūrakmens ir atbildība un disciplīna. Tā pamazām kinologa dienests kļūst par dzīvesveidu.

Mans vērojums – Valsts robežsardze attīstās, iet kopšoli ar laiku (palīgos ir digitālie rīki utt.). Tapat būvē jauno Valsts robežsardzes Kinoloģijas centra kompleksu, un tas būs ļoti mūsdienīgs...

– ... robežsargs, tāpat arī kinologs, ir mūsdienīga profesija. Es šajā profesijā visu laiku attīstos, pilnveidojos.

Egitas Terēzes Jonānes foto

Kāpēc jauniešiem būtu jāizvēlas kinologa profesija?

« – Ja jauniešis nebaidās būt atbildīgs un viņam patīk suņi, tad es noteikti iesaku izvēlēties kinologa aicinājumu. Bet ar vienu norunu – šim darbam ir jāpatīk. Kinologa darbā ir daudz pozitīvu momentu, tāpēc ka viņš strādā tandēmā ar suni. Kinologa ikdiena ir piepildīta ar aktivitātēm un izaugsmes iespējām, tas audzina pacietību, atbildību un mīlestību.

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem».

Par projekta raksta «Kinologu tandēms Anastasija un Kane» saturu atbild SIA «Vietējā».

MAF
Mediju atbalsta fonds